

14 sönd. efter tref.

Predikan i Osby kyrka 13 sept. 2009

”Enheten i Kristus”

Joh 17:9-11

Jag ber för dem. Jag ber inte för världen utan för dem som du har gett mig, eftersom de är dina. 10 Allt mitt är ditt och allt ditt är mitt, och jag har förhärligats genom dem. 11 Jag är inte längre kvar i världen, men de är kvar i världen och jag kommer till dig. Helige fader, bevara dem i ditt namn, det som du har gett mig, så att de blir ett, liksom vi är ett.

I Vadstena klosterkyrka fanns på medeltiden 62 olika altaren vilket var ganska vanligt vid större klosterkyrkor och domkyrkor. Men det fanns ändå alltid ett huvudaltare som var kyrkans centrum. De andra altarna var mindre sidoaltare i nischer och mindre rum. Och detta är en mycket bra bild av kyrkans enhet och mångfald. Huvudaltaret i mitten var det som alla i församlingen samlades kring på söndagens Högmässa. Det utgjorde församlingens centrum och gemensamma riktning. Men detta hindrade inte att olika grupper med olika spiritualitet kunde fira en egen veckomässa vid något sidoaltare, en gudstjänst som utformades friare utifrån de människornas behov och inriktning. Detta är enhet i mångfald.

Den gemensamma gudstjänsten tjänar som korrektion. Risker att någon grupp skulle komma på sidokurs och börja gå åt ett galet håll är ganska liten så länge man är kvar i den stora gemenskapen. Med jämna mellanrum stämmer man av med de andra så att den egna inriktningen fortfarande ryms i helheten. Fungerar det så är sidoaltarnas olika gemenskaper inget hot mot den stora gemenskapen utan tvärtom, de berikar det gemensamma livet.

Däremot blir det splittring om en sådan mindre grupp gör sitt sidoaltare till huvudaltare. Om den speciella inriktning som de har görs till norm och det enda rätta. Och att de så småningom undviker den gemensamma gudstjänsten vid huvudaltaret. Då blir det splittring.

I kyrkans historia har splittring alltid börjat på detta sätt: en mindre grupp har uppfattat sig själva och den egna åskådningen som den enda rätta. Och så har man inte stämt av med de andra. Med tiden har utvecklingen gått så långt att man inte längre ryms inom helheten. Man avviker så mycket att krocken blir för stor framme vid huvudaltaret. Men det beror inte på att den mindre gruppen egentligen har blivit utesluten utan att de har utdefinierat sig själva.

Ordet katolsk är något som vi förknippar med den romersk-katolska kyrkan. Men katolsk betyder bara allmän eller allomfattande. Katolsk

kristendom är sådan som den uppfattas av alla församlingar i alla tider. Innebörden i begreppet katolsk tro är egentligen inget annat än att det är vår gemensamma tro. Huvudaltarets tro.

Svenska Kyrkan är ett sidoaltare i den världsvida kyrkans gemenskap. Det behöver inte vara ett problem så länge vi med jämna mellanrum stämmer av med helheten. Tyvärr finns det idag oroväckande tendenser att man glömmer detta inför viktiga beslut. Vad den stora gemenskapen tycker blir inte så viktigt, utan man ser sig själva som de som går före och visar vägen.

Men då har vi gjort vårt sidoaltare till ett huvudaltare vilket är ett tecken på att vi är på väg att utdefiniera oss själva. Botemedlet är att återvända till gemenskapen, till huvudaltaret och lyssna in vad som är vår gemensamma kristna tro. Och även lyssna bakåt i tiden. Katolsk tro betyder inte bara den allomfattande tron idag utan det som varit den gemensamma kristna tron i alla tider.

I det här sammanhanget är det viktigt att vi skiljer på form och innehåll, vilket annars är lätt att bland ihop. Innehållet som bland annat kommer till uttryck i den apostoliska trosbekännelsen bestäms av helheten. Innehållet i vår gemensamma kristna tro måste alla kyrkor känna igen.

Formen, däremot kan variera högst betydligt. Formen handlar om uttryckssätt, olika sätt att fira gudstjänst och vara kyrka. Här måste vi tillåta en stor variation och mångfald.

Att vi alla ska vara ett som Jesus ber om, betyder alltså inte att vi ska bli likadana och uppträda på samma sätt. Så länge vi håller oss till det gemensamma innehållet så är olika former bara berikande.

Jag nämnde förut att det finns en oroväckande tendens inom Svenska kyrkan som fjärrar oss från den världsvida kyrkogemenskapen. Men vi ser också det motsatta. Det finns en stark underström av längtan efter gemenskap idag även med kristna som tillhör andra kyrkor.

Detta sker när vi när vi vänder oss mot den person som representeras av huvudaltaret, till Jesus Kristus. Har vi alla honom som centrum så bevaras enheten. Det gäller mellan olika kyrkor men också inom kyrkor och församlingar.

Dagens evangelium är ju egentligen en bön. Det är Jesus som ber till sin Fader för oss. Och jag tror inte att han har upphört med det. Han fortsätter att be. Att vi ska bevaras i hans namn och på det sättet förbli ett.

Vi ska snart fira en måltid tillsammans, en nattvardsmåltid som går tillbaka till Jesus själv. Ja, han finns närvarande i nattvarden på ett mycket konkret och påtagligt sätt, i brödet och vinet.

En måltid förknippar vi vanligtvis med gemenskap och enhet. Vi äter tillsammans med våra vänner. En måltid handlar ju inte bara om att fylla på näring och energi, utan också att uppleva en studs gemenskap. En god

måltid präglas av enhet mellan de som deltar. Så när vi kristna firar nattvard tillsammans så har vi uppnått Enhet i Kristus.